

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
Шығыстану факультеті
Таяу Шығыс және Оңтүстік Азия кафедрасы
«5B021018- Шетел филологиясы» мамандығы бойынша білім беру бағдарламасы
Силлабус
(ТРҰа4510) Парсы тілінің терминдері
Күзгі семестр 2019-2020 оқу жылы

Курс бойынша академиялық ақпарат

Пәннің коды	Пән атауы	Типі	Аптасына сағат саны			Кредит саны	ECTS
			Дәріс	Практ	Лаб		
ТРҰа4510	Парсы тілінің терминдері	ТК	1	2	0	3	5
Дәріскер	Аты-жөні, тегі, ғылыми дәрежесі, ғылыми атағы ф.ғ.к. Р.К.Садықова				Офис-сағаты 9.00-18.00	Сабақ кестесі бойынша	
e-mail	E-mail: rsadykova327@gmail.com						
Байланыс телефондары	Телефон: 8708-760-20-04				Аудитория 455	Дүйсенбі 16.00-16.50	
					453	Бейсенбі 16.00-16.50	
						17.00-17.50	

Курстың академиялық презентациясы	Курстың мақсаты: Бұл курстың негізгі мақсаты – парсы тілінің терминдік жүйесі және оның дамуы, парсы термин сөздерінің қалыптасу жолдары және парсы терминологиясы жөніндегі түсінігін меңгерту. Терминологиялық өріс, терминдердің жасалу тәсілдері туралы теориялық тұрғыдан жүйелі білім беру. Міндеттері: Курстың басты міндеттері – парсы тілі терминологиясының қалыптасу кезеңдерін, терминдердің жасалып, қалыптасуына әсер етуші факторларды, баспасөздің, оқулықтардың, сөздіктердің термин қалыптастыруға әсерін терминологиялық бірліктердің қызметін ғылыми негізде тани білуге үйрету; терминдердің түрлі тәсілдер арқылы жасалуын талдап көрсету, парсы терминологиясының зерттеу нысаны, дамуы, қалыптасуы туралы мәлімет беру Пәнді оқығаннан кейін студент мынадай әрекеттерге қабілетті болады: - Лингвистикалық және филологиялық ғылымдар контексінде филология негіздерін түсіну қабілеттілігі студенттерде қалыптасады; - парсы терминологиясының жай-күйін және оның даму үдерістерін толық біліп, оны қызметінде пайдалана алатындай құзіреті болады; - өз білімінің, дағдыларының деңгейін сындарлы түрде бағалап және оларды жетілдіре отырып, кәсіби ойлаудың жоғарғы сатысына ие болады; - терминология пәнінің теориялық негіздерін меңгеріп және оларды білім беру, ғылыми-зерттеу қызметінде пайдалана білетіндей қабілеті болады; - парсы тілі терминологиясы пәні бойынша теориялық және практикалық білімдер мен дағдыларды іс-жүзінде қолдана біле алады;
-----------------------------------	---

	- парсы тіліндегі кәсіби термин мен терминдік тіркестердің этимология, шығу тәркінін біліп, мағыналарын түсінеді; - кәсібіне байланысты жинаған парсы тіліндегі сөздік қорды пайдаланып, өз мамандығына қатысты ой-пікірін нақты, анық жеткізеді; - студенттер ғылыми теориялық білімге сүйене отырып, қазіргі ғылымда терминология мәселелерін зерделейді; - парсы тіліндегі өзге тілдерден енген терминдердің ену жолдарын меңгеріп, аталмыш терминдердің тарихын айқындайды; - парсы тіліндегі терминдерді белсенді түрде қолданып, олардың жасалу жолдарын талдайды.
Пререквизиттер	Парсы тілінің лексикологиясы, парсы тілінің стилистикасы, парсы тілінің синтаксисі
Постреквизиттер	-
Ақпаратты ресурстар	Оқу әдебиеттері: Негізгі: 1. دستور مفصل امروز، دکتر خسرو فرشیدورد، تهران، انتشارات سخن، چاپ اول، ۱۳۸۲. 2. دستور زبان فارسی، دکتر عبدالرسول خیامپور، انتشارات ستوده، ۱۳۸۲. 3. Ахаев С. Терминнің танымдық табиғаты. – Алматы, 2000. 3. دستور زبان فارسی، دکتر تقی وحیدیان کامیار، تهران، امیرکبیر، ۱۳۴۳. 4. Құрманбайұлы Ш. Қазақ терминологиясы дамуының кезеңдік сипаты. – Астана, 2002. 5. زبان فارسی، کتاب درسی سال اول متوسطه، وزارت آموزش و پرورش-دفتر برنامه ریزی و تألیف 6. Knüppel, M.: Turkic Loanwords in Persian, in: Encyclopaedia Iranica online, retrieved on February, 17, 2017 Интернет-ресурстары: 1. www.edugroup.blogfa.com/post/35 2. https://sanatisharif.ir/c/6098 3. liar.ui.ac.ir/article_19750.html 4. sarasari.org/ دستور-زبان-فارسی-فعل-مركب 5. http://www.vajehyab.com/?q 6. https://article.tebyan.net
Университет құндылықтары контекстінде академиялық курс саясаты	Академиялық тәртіп (мінез-құлық) ережесі: Сабақтарға міндетті қатысу, кешігуге жол бермеу. Оқытушыға ескертусіз сабаққа келмей қалу немесе кешігу 0 баллмен бағаланады. Тапсырмалардың, жобалардың, емтихандардың (СӨЖ, аралық, бақылау, зертханалық, жобалық және т.б. бойынша) орындау және өткізу мерзімін сақтау міндетті. Өткізу мерзімі бұзылған жағдайда орындалған тапсырма айып баллын шегере отырып бағаланады. Академиялық құндылықтар: Академиялық адалдық және тұтастық: барлық тапсырмаларды орындаудағы дербестік; плагиатқа, алдауға, шпаргалкаларды қолдануға, білімді бақылаудың барлық сатысында көшіруге, оқытушыны алдауға және оған құрметсіз қарауға жол бермеу. (ҚазҰУ студентінің ар-намыс кодексі). Мүмкіндігі шектеулі студенттер rsadykova327@gmail.com, 8708-760-20-04 телефон бойынша кеңес ала алады.
Бағалау және аттестаттау саясаты	Критериалды бағалау: дескрипторларға қатысты барлық оқыту нәтижелерін бағалау (аралық бақылауда және емтихандарда құзіреттіліктің қалыптасуын тексеру). Үй тапсырмасы - 40% СӨЖ - 20% Емтихан - 40%

	Суммативті бағалау: дәрісханадағы белсенді жұмысы мен қатысуын бағалау; орындаған тапсырмаларын бағалау, СӨЖ (жоба / кейс / бағдарламалар / ...) Қорытынды бағалауды есептеу формуласы. Студенттің қорытынды бағасы мына формула бойынша есептеледі: $\text{Пән бойынша қорытынды баға} = \frac{AB1 + AB2}{2} \cdot 0,6 + 0,1MT + 0,3QB$ Төменде пайызға шаққандағы минимальды баға берілген: <table><tr><td>95% - 100%: A</td><td>90% - 94%: A-</td><td></td></tr><tr><td>85% - 89%: B+</td><td>80% - 84%: B</td><td>75% - 79%: B-</td></tr><tr><td>70% - 74%: C+</td><td>65% - 69%: C</td><td>60% - 64%: C-</td></tr><tr><td>55% - 59%: D+</td><td>50% - 54%: D-</td><td>0% -49%: F</td></tr></table>	95% - 100%: A	90% - 94%: A-		85% - 89%: B+	80% - 84%: B	75% - 79%: B-	70% - 74%: C+	65% - 69%: C	60% - 64%: C-	55% - 59%: D+	50% - 54%: D-	0% -49%: F
95% - 100%: A	90% - 94%: A-												
85% - 89%: B+	80% - 84%: B	75% - 79%: B-											
70% - 74%: C+	65% - 69%: C	60% - 64%: C-											
55% - 59%: D+	50% - 54%: D-	0% -49%: F											

Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі:

Апта	Тақырыптың атауы	Сағат саны	Максималды балл
1	2	3	4
1	Лекция: Терминология – дербес ғылыми пән Терминтанудың ғылымдар жүйесіндегі орны туралы Терминтану және оның салалары Семинар: Парсы терминологиясы және оның ғылымдар жүйесіндегі орны	2	10
2	Лекция: Парсы тілінің лингвистикалық сипаттамасы мен даму ерекшеліктері Семинар: Парсы тілінің тарихи жолының сипаты.	2	10
3	Лекция: Тілдегі термин жасаудың басты мәселелері. Термин жасалымның прагматикасы. Терминжасау тәсілдері Семинар: Парсы тілінде термин жасалымның жолдары СОӨЖ. СӨЖ-ге кеңес беру және қабылдау СӨЖ 1: Парсы тілінің даму жолдарын талдап және ондағы ерекшеліктерді айқындау	2	10
4	Лекция: Ирандағы тіл академияларының қызметі және кезеңдері. Парсы тілі мен әдебиеті академиясының тарихы және оның құрулы себептері. Семинар: "فرهنگستان زبان و ادب فارسی جمهوری اسلامی ایران" атты академия мен оның қызметі	2	10
5	Лекция: «فرهنگستان» академиясының терминология саласы бойынша жұмыстарының нәтижесі. Семинар: «فرهنگستان» академиясының басты мақсаты мен міндеттері СОӨЖ. СӨЖ-ге кеңес беру және қабылдау СӨЖ:2 Басқа тілдерден енген кірме сөздердің тарихи жолдары және олардың қолдану аясын талдау Коллоквиум (бақылау жұмысы)	1	15
	Аралық бақылау -1	1	20
			100

6	Лекция: Парсы тілі лексикасы дамуының негізгі факторы болған бөтен тілдерден енген терминдер. Басқа тілдерден енген кірме сөздердің тарихи жолдары және олардың қолданыстары.		
	Семинар: Парсы тіліндегі кірме сөздер және олардың кіру және жасалу жолдары	2	10
7	Лекция: Парсы тіліндегі арабизмдер және олардың парсы тіліне әсері. Араб тілінің парсы тіліне ену жолдарының тарихы.		
	Семинар: Араб тілінен парсы тіліне енген терминдердің кіру жолдарын айқындау.	2	10
	СОӨЖ. СӨЖ-ге кеңес беру және қабылдау СӨЖ 3: Түркі тілінен парсы тіліне енген терминдерді тауып, мағынасын түсіндіру		15
8	Лекция: Парсы тілінде терминжасамда араб сөздерінің орны және оның жасалу жолдары.		
	Семинар: Тіл академиясының араб тілдерімен күресі және оның нәтижелері	2	10
9	Лекция: Түркі тілінің парсы тіліне әсері. Түркі тілдерінің парсы тіліне ену жолдарының тарихы.		
	Семинар: Түркі тілінен парсы тіліне енген терминдерінің жасалу жолдары	2	10
	СОӨЖ. СӨЖ-ге кеңес беру және қабылдау СӨЖ 4: Европа тілдерінен енген сөздердің парсы тіліне әсерін талдау		15
10	Лекция: Парсы тіліне монғол тілінен енген терминдер және оның ену тарихы. Қазіргі монғол тілінен енген сөздердің қолданысы.		
	Семинар: Монғол тілінен енген әскери терминдердің қолдану аясы.	2	10
	Коллоквиум (бақылау жұмысы)		20
	Аралық бақылау -2		100
11	Лекция: Европа тілдерінен енген терминдер. Француз тілінен енген терминдер және оның парсы тіліне ену жолдары.	1	
	Семинар: Француз және ағылшын тілдерінен енген терминдердің парсы тіліне әсері.	2	10
	СОӨЖ. СӨЖ-ге кеңес беру және қабылдау СӨЖ 5: Европа тілдерінен енген сөздердің парсы тіліне әсерін талдау		15
12	Лекция: Орыс тілінен енген терминдер. Парсы тіліндегі күнделікті қолданыстағы орыс терминдері	1	
	Семинар: Орыс тілінен енген сөздердің тарихи жолдары	2	10
13	Лекция: Парсы тіліндегі экономикалық терминдердің жасалуы мен зерттеулері. Парсы тіліндегі экономикалық терминдердің жасалу жолдары. Парсы экономикалық терминдерді зерттеген ғалымдар	1	

	Семинар: Парсы тіліне ағылшын тілінен енген экономикалық терминдер	2	10
14	Лекция: Парсы тіліндегі сөзжасам теориясының жалпы мәселелері. Парсы тіліндегі терминжасам түрлері	1	
	Семинар: Интерфикс (байланыстырушы морфема) тілдің құрылымдық сөзжасам тәсілі.	2	10
	СОӨЖ. СӨЖ-ге кеңес беру және қабылдау СӨЖ 6: Ағылшын тілі терминдердің парсы тіліне әсерін талдау		15
15	Лекция: Парсы тіліндегі сөздердің құрылымдық сипаттамасы. Парсы тілінде интерфикстің түрлері		
	Семинар: Парсы терминжасамның жасалу жолының ерекшеліктері	2	10
	Коллоквиум (бақылау жұмысы)		20
	Аралық бақылау -3		100
	Емтихан		100

Факультет деканы _____ Ү. М.Палтөре

Факультет әдістемелік бюросының төрағасы _____ М.Ш. Эгамбердиев

Кафедра меңгерушісі _____ К.Т.Габдуллин

Оқытушы _____ Р.К.Садыкова